

SAMENVOEGING ICT-AFDELINGEN MINISTERIES: GEDULD GEVRAAGD

Bij de kabinetsformatie zijn ministeries met één pennenstreek samengevoegd of herverkaveld. De beoogde efficiëncy-winst moet voor een groot deel uit de gezamenlijke bedrijfsvoering en dus samenvoeging van ICT-afdelingen, komen.

Het nieuwe ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) had daags na de presentatie van het kabinet-Rutte al een eigen pagina op de site Rijksoverheid.nl, maar het duurt nog wel even voor het nieuwe departement ook één ICT-afdeling heeft. 'De inrichting daarvan is ingrijpend. Daarvoor maak je niet in een paar weken een plan', meldt woordvoerder Edwin van Scherrenburg.

HOOGSTE PRIORITEIT

De hoogste prioriteit is bovendien ervoor zorgen dat alle ambtenaren van EL&I hun werk kunnen blijven doen en kunnen gaan samenwerken. De introductie van de Digitale Werkplek Rijk (DWR) maakt al veel mogelijk. 'Concreet betekent het dat we op korte termijn de ICT zo aan elkaar koppelen dat voormalige EZ-ambtenaren met

hun eigen informatie en toepassingen in voormalige LNV-kantoren aan de slag kunnen en vice versa. Ook gaan we de ICT rond de Rijkskas zo inrichten dat alle EL&I-medewerkers van het kerndepartement met de pas toegang hebben tot alle panden. De klant van de ICT-organisatie staat centraal en mag geen last hebben van organisatorische veranderingen.'

Pas daarna gaat het ministerie kijken hoe de gezamenlijk te vormen ICT-organisatie is te enten op de Rijksbrede ontwikkelingen en op de inrichting van de rest van de bedrijfsvoering van het nieuwe ministerie. 'Ook wijzigingen in de organisatie van de beleidsuitvoering kunnen een grote impact hebben op de inrichting van ICT en dienstverlening naar het agrarisch bedrijfsleven.'

SOURCINGSTRATEGIE

Ook moet er volgens Van Scherrenburg nog een 'sourcingstrategie' worden vastgesteld en worden besloten hoe met de keuze van technische platforms om te gaan. Ook volgens een woordvoerder van het ministerie van Infrastructuur en Milieu – de samenvoeging van VROM en Verkeer en Waterstaat – is het nog te vroeg voor het schilderen van een scenario en willen de ICT-verantwoordelijken zich 'eerst richten op het daadwerkelijk aan de slag gaan'. Per half januari 2011 gaan het voormalige VROM en V&W samen live op een gezamenlijk SAP bedrijfsvoeringssysteem. Het is een kort en tot nu toe zeer goed verlopen traject geweest om deze samenvoeging te bewerkstelligen, waarbij de verschillen tussen beide ministeries in een korte periode overbrugbaar bleken.

BESPAREN MET ICT VEREIST HOOG KENNISNIVEAU

Gemeenten zullen ongeveer 100 euro per inwoner moeten besparen op hun ICT-uitgaven. Om dat te bereiken moet er eerst slim geïnvesteerd worden. Dat vraagt om meer kennis bij ambtenaren en politici dan er nu aanwezig is. 'De Kamer telt op dit moment geen enkele ICT-deskundige.

Breda investeert in een klantcontactcentrum, ondanks de miljoenenbezuinigingen die de stad moet doorvoeren. Een meerderheid van de gemeenteraad van Breda steunt de door wethouder Saskia Boelema in augustus voorgestelde investering van 1,7 miljoen euro. Die investering levert vanaf 2014 al een besparing op, die oploopt tot jaarlijks 800.000 euro in 2020, heeft ze laten uitrekenen. Dankzij de digitaliseringsslag kan de gemeente toe met minder loketpersoneel en krijgen burgers bovendien sneller antwoord op hun vragen.

Dat Breda deze stap zet, is niet vanzelfsprekend. De gemeente moet onder andere door de grote tekorten bij het gemeentelijk grondbedrijf tientallen miljoenen euro's bezuinigen. Bij andere gemeenten staan investeringen in de (in eerste instantie vaak kostbare) digitalisering door de bezuinigingen onder druk.

KENNISNIVEAU

De ontwikkeling van de e-overheid is in hoge mate afhankelijk van het kennisniveau in de gemeenteraden, constateerde Nancy Bakker, hoofd Bestuur, Veiligheid en Informatiebeleid van de VNG, vorige maand op de conferentie Digitale Overheid. 'De e-overheid is bij de ene organisatie kwetsbaarder dan bij de andere. In

Bergen op Zoom kon de verantwoordelijke wethouder zijn ICT-plannen er een stuk makkelijker doorheen krijgen toen bleek dat er door de invoering van de Basisregistraties Adressen en Gebouwen opeens anderhalve ton extra WOZ-belasting binnenkwam.' Op Bakkers vraag aan het publiek in Utrecht of je als gemeente of ministerie nu óp ICT of mét ICT moet bezuinigen, kozen de meeste toehoorders voor het laatste. 'Dat is mooi, maar ik hoop dat dat ook geldt voor jullie collega's die niet zijn gekomen.'

'LEAN' WERKEN

Ongeveer 100 euro per inwoner zullen de gemeenten moeten bezuinigen, schat Jacq Bus, die bij Atos Consulting betrokken is bij twee gemeentelijke samenwerkingsverbanden, Dimpact en GovUnited. 'De kaasschaaf gaat niet werken, dus moeten er fundamentele keuzes worden gemaakt.' De korte termijn is daarbij niet zo relevant, vindt hij. 'Kijk naar toekomstige samenwerking: worden er over vijf jaar nog op 430 plekken vergunningen verleend?'

De besparingsmogelijkheden zijn er, stelt Bus. Met de invoering van zaakgericht, procesmatig en vooral 'lean' werken (je puur richten op wat waarde toevoegt) is in een gemeente met 100.000 inwoners of meer, vier miljoen euro te verdienen. Het saneren van het doorgaans veel te complexe appli-

catielandschap levert al zo'n zeven ton op. De andere helft van de besparingen moet vervolgens komen uit onder andere Het Nieuwe Werken en vooral door samen te werken. De benodigde technologie is inmiddels wel volwassen, stelt Bus. 'Anno 2010 hangt de voortgang vooral af van het absorptievermogen van de gemeenten.'

MIS

Het Center for E-government Studies (CFES) heeft in opdracht van BZK een onderzoek verricht naar de visie die er bij de overheid intern leeft op de e-overheid. Eén van de 22 dilemma's die dat opleverde, was de vraag of ICT nu meer met bezuinigingen te maken heeft, of met investeringen. De ondervraagde hoge ambtenaren hebben wel door dat ICT-investeringen de overheid vooruit helpen, ook in de richting van bezuinigingen. Maar er gaat ook te veel mis, bijvoorbeeld met de grote ICT-projecten en de verantwoording over ICT. Professor Jan van Dijk van het CFES signaleert ook dat ambtenaren echt hun kennis van de e-overheid verder moeten ontwikkelen. 'De parlementaire vertegenwoordiging heeft geen fluit verstand van de elektronische overheid. De Kamer telt op dit moment geen enkele ICT-deskundige

